

Resumé af

Møde i Det Sydslesvigske Samråd
onsdag den 3. september 2014 kl. 18.30 på Flensborghus

Til stede: Jon Hardon Hansen, Steen Schröder, Jens A. Christiansen, Christian Jürgensen, Nina von Lachmann Steensen (for Alice Feddersen), Peter Lynggaard Jacobsen, Helle Wind Skadhauge (for Viggo Jacobsen), Jytte Nickelsen, Udo Jessen, Anders Molt Ipsen, Jacob Ørsted, Stinne Døssing, Jørgen Kühl, Thorsten Kjærsgaard, Bahne Bahnsen, Lars Harms, Manfred Nissen, Kirstin Asmussen, Ronny Grünewald, Horst Schneider, Flemming Meyer, Martin Lorenzen, Kirsten la Cour, Henrik Hansen, Anders Kring

Afbud: Alice Feddersen, Viggo Jacobsen, Per Gildberg, Gerd Pickardt, Rüdiger Schulze,

Gæster: Tom Petersen, Elke og Otto Putzer, Georg Buhl, Daniel Dürkop, Manfred Kühl, Tilla Rebsdorf

Referent: Jette Hanisch

Dagsorden:

1. Valg af ordstyrer
2. Spørgetid
3. Godkendelse af resuméet af 26. maj 2014
4. Fastlæggelse af den endelige dagsorden
5. Meddelelser
6. Orientering om SSF's og Skoleforeningens arbejde med bedre integration i mindretallet v/SSF og Skoleforeningen
7. Diskussion om det danske mindretals sprogpolitik på baggrund af bestemmelserne i frisiskloven/oplæg ved Lars Harms
8. Præsentation af strukturmodel "Region Sydslesvig" v/Anders Kring
9. Orientering om forberedelserne til 60 år Bonn-København erklæringerne v/SSF
10. Status på omsætning af kommunikationsstrategien
11. Status på Sydslesvigting
12. Eventuelt
13. Lukket møde
Opfølgning på budgetkoordinering 2015

1. Valg af ordstyrer

Jens A. Christiansen vælges som ordstyrer.

2. Spørgetid

Der er ingen spørgsmål.

3. Godkendelse af resuméet af 26. maj 2014

Det udsendte resumé godkendes.

4. Fastlæggelse af den endelige dagsorden

Den udsendte dagsorden følges, men da Lars Harms kommer lidt senere, rykkes dagsordenen tilsvarende.

5. Meddelelser

SSF:

- Kulturnatten på Christiansborg: Finder sted 10. oktober, og igen i Det Sønderjyske Værelse. Mindretallet præsenteres primært via dialog og udstilling under overskriften "Sydslesvig gør Danmark lidt større – det danske mindretal, en grænselandsfortælling." Nis Hardt vil være til stede i en gammel soldateruniform. I år har vi ingen musik med, men en billedkavalkade på lærred. Håber hver organisation sender 1-2 repræsentanter, SSF sørger for det praktiske og sender en mail rundt.

6. Orientering om SSF's og Skoleforeningens arbejde med bedre integration i mindretallet v/SSF og Skoleforeningen

Jon Hardon Hansen informerer. Alle har fået SSF's og Skoleforeningens oplæg tilsendt, og emnekredsen drøftes nu i organisationerne og behandles på Samrådsmødet den 1. december. Nogle beklager, at SdU ikke har været inddraget, men man blev i starten enige om, at det kun skulle være SSF og Skoleforeningen, og at man ville fokusere på de nye forældre. Selvfølgelig skal alle inddrages i en fælles integrationspolitik, der er tilpasset de enkelte organisationer.

8. Præsentation af strukturmodel "Region Sydslesvig" v/Anders Kring

Anders Kring og Ronny Grünwald præsenterer Regionsmodellen, der kan ses på www.regionsydslesvig.de. Modellen drøftes nu i organisationerne, og Anders Kring og Ronny Grünwald kommer gerne og præsenterer den, således bl.a. på SSF's landsmøde den 8. november og på hovedstyrelsesmødet den 25. november. Emnekredsen behandles på Samrådsmødet den 1. december, hvor man beder om tilbagemelding af, hvor mange der vil være med til at få en undersøgelse sat i gang. Det koster naturligvis penge, men man er i

dialog med Sydslesvigudvalget. Modellen bør også præsenteres på konferencen i januar, idet den hænger sammen med idéen om et Sydslesvigting.

Der udspiller sig en diskussion, hvor der påpeges flere åbne spørgsmål og mangler. Bl.a. står både SSW og DKS udenfor, hvordan skal vi forholde os til den tyske stats definition af mindretal, er det nok at være medlem af et sportsforening, for at få indflydelse? Det er slutteligt ikke et spørgsmål, om det kan lade sig gøre, men om vi vil have en sådan region. Vi må først finde ud af konsekvenserne, før vi tager stilling. Udgangspunktet må være, om diagnosen er korrekt. Vi må også have for øje, at udvikling også betyder afvikling, vi kan ikke beholde det hele. Vi må se på, hvad vi har brug for om 10 år.

Konklusion:

- **Anders Kring og Ronny Grünewald tilbyder at komme rundt i de enkelte organisationer for at præsentere modellen. På Samrådsmødet den 1. december tages stilling til, om og hvordan vi kommer videre.**

7. Diskussion om det danske mindretals sprogpolitik på baggrund af bestemmelserne i frisiskloven v/Lars Harms

Baggrunden for dette dagsordenspunkt er sidste års høringssvar til evaluering af rammekonventionen. Vi er et sindelagsmindretal, hvor langt bør vi gå?

Lars Harms starter med at spørge Samrådet, hvordan SSW skal agere i forhold til sprogpolitikken. Hvilke krav skal vi stille? Friserne er udfarende, da de jo nu har frisiskloven. Han uddeler et papir om frisiskloven (er vedlagt resuméet) og fortæller om lovens tilbliven. I modsætning til friserne har det danske mindretal tilknytning til Danmark og Bonn-København erklæringerne (BKE) i ryggen. Dansk sprog er anerkendt i Sydslesvig, hvilket frisisk ikke var indtil 2004, selv om sproget er hjemmehørende. Frisiskloven er Landesrecht, BKE er også Völkerrecht og bindende, og var en god hjælp i striden om 5 procent spærregrænsen. Mange punkter i frisiskloven gælder også for det danske mindretal, med undtagelse af skiltning på bygninger. Skiltning på dansk på offentlige bygninger kan også omsættes uden lov. Retten til at bruge frisisk i forvaltningen består, men er vanskelig at omsætte og bliver kun omsat af landet og kredsen men ikke af kommunerne. Sprogpolitik er mere end skiltning og love, vi har brug for at have vore folk i forvaltningerne, dog ikke via kvoter.

Det drejer sig om at fremme det danske sprog. Mindretallet må formulere konkrete krav og gøre sig tanker om, hvad man kan tilbyde til gengæld. Skal alle danske foreninger så også have tyske navne? Vi må have en fælles holdning til sprogpolitikken, og kravet til flersprogethed i forvaltningen må være en del af vores politik i de kommende år.

Der er endnu ingen sprogpolitik for medierne, men i den nye medielov, der gælder fra 1.1.2016, kommer til at stå, at den, der søger om en sendelicens er forpligtet til at sende på dansk og frisisk.

Flemming Meyer understreger, at det er vigtigt, at mindretallet bakker op om SSW's tiltag. Efter dommen i sagen om fritagelsen for spærregrænsen er det blevet klart, hvor vigtig BKE er, og dem må vi ikke svække.

Jørgen Kühl understreger, at det er flot, hvad SSW har gjort for det frisiske. Man skal ændre "die gesetzlichen Vorschriften" og ikke desavouere BKE. Et afgørende problem er, at Skoleforeningen er omfattet af forvaltningsloven. Det må være lovligt, at skoleforeningen forvaltes på dansk, og det må præciseres, at dansk og frisisk anerkendes på lige fod med tysk, og at domstolene i givet fald selv må betale for oversættelser og ikke mindretallet, og det er også formuleret sådan i sprogpakten.

Jørgen Kühl formulerer et papir, der udsendes sammen med resuméet fra mødet.

Martin Lorenzen lover, at den af SSF, SSW og Skoleforeningen nedsatte arbejdsgruppe sprogpolitik vil se på en formulering til den nye Medienstaatsvertrag, så der indskrives en forpligtelse til at bringe udsendelser på dansk og frisisk.

Jens A. Christiansen forsikrer, at problematikken tages med til implementerings-konferencen i Berlin den 8. oktober samt til sprogkonferencen i november.

9. Orientering om forberedelserne til 60 år Bonn-København erklæringerne v/SSF

Jens A. Christiansen orienterer om, at han i går var til møde i arbejdsgruppen, der står for festlighederne den 26. marts 2015 kl. 14.30-15.45 i den slesvig-holstenske repræsentation i Berlin. Der er planlagt en "festakt" med 200 deltagere i alt inkl. 40 fra hvert mindretal, hvor de to nationer sammen med mindretallene markerer jubilæet. De to landes udenrigsministre vil holde en kort tale, mindretallene interviewes af NDR, der bliver kulturelle bidrag samt en video om livets gang i mindretallene med indslag også fra friserne og sinti & roma. Det kulturelle indslag fra Nordslesvig bringes først i programmet, det sydslesvigske indslag til sidst. Vores bidrag bliver evt. en optræden ved SKURK, som ved samme lejlighed vil give koncerter rundt om i Berlin.

Vi bør også i organisationerne lokalt markere erklæringernes 60 års beståen. SSF kontakter med henblik på at nedsætte en arbejdsgruppe. Vi må også markere jubilæet ved andre arrangementer, bl.a. sammen med BDN, ambassaden i Berlin og Udenrigspolitisk Selskab.

SSF overvejer til foråret at arrangere en konference på Christiansborg i samarbejde med Grænseforeningen.

Kirsten la Cour fortæller, at Historisk Samfund i 2015 arrangerer en paneldebat med mediefolk og politikere fra begge sider af grænsen. I videreuddannelsen af lærerne ses på tekster fra 1955, og der arrangeres evt. en pædagogisk eftermiddag om sprogpolitik.

10. Status på omsætning af kommunikationsstrategien

Jon Hardon Hansen ridser op, at Samrådet 27. juni sendte en skrivelse til Sydslesvigudvalget for at få frigivet de resterende midler, hvilket udvalget afslog, uden at tage hensyn til, at vi den 16. juni havde fundet en løsning med placering af kommunikationsmedarbejderen på Flensborghus, en styregruppe og et kommunikationsnetværk. Sekretariatet var orienteret om, at der forelå et kompromisforslag. Udvalget er begejstret for Bysteds strategi og vil se velvilligt på omsættelse af dele heraf, så der er grund til at søge puljemidler igen i 2015. Et møde med udvalget kan første finde sted, når der er udpeget en ny formand.

Udo Jessen og Jon Hardon Hansen har holdt møde med Mette Bock, og Grænseforeningen er indstillet på at vi løfter i flok og omsætter strategien.

Der er enighed om, at der må findes en løsning med afsæt i det, vi er kommet frem til. Det er vigtigt at få en kommunikationsstrategi. Netværk og styregruppen må sættes i gang med de forhåndenværende midler, vi må ikke være afhængige af ekstra penge fra Danmark.

Konklusion:

- **Vi starter op med de muligheder, vi har og vil videreudvikle kommunikationen også i forhold til Grænseforeningen. Organisationerne bedes udpege et medlem til styregruppe samt finde ud af, hvordan denne skal bindes sammen med netværket.**

11. Status på Sydslesvigting

Jens A. Christiansen opsummerer, at der er givet grønt lys til at gå videre med konferencen for alle for at drøfte videreudviklingen af det organisatoriske landskab. Man stiler efter at afholde konferencen den 24. januar 2015 på Christianslyst, og SdU's strukturmodel "Region Sydslesvig" indbindes. Gruppen arbejder videre med opgaven.

12. Eventuelt

Jens A. Christiansen præsenterer Grænseforeningens spil "1864", som sælges på Flensborghus for 299,- kr., hhv. 40,- euro.

Kirsten la Cour oplyser, at Skoleforeningen i anledning af 1864-markeringen næste onsdag arrangerer "En dag i felten" for 700 skolebørn på Danevirke.

*Mødet slutter kl. 21.50
29. september 2014 jh / JAC*